

סימן תמד [רפה].

מלך לכתוב ספר תורה לשמו. צוה הב' שיכתוב המלך ס'ת לשמו דכתיב בפרשת שופטים והיה כשכתבו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלויים והניא בסנהדרין פ' כ"ג [כ"ז ב'] וכתב לו לשמו שלא יתנאה (א) קשל אחרים ובשל אבותיו. משנה ללמדך שכותב שתי תורות אחת שנכנסת ויוצאה עמו ואחת שמונחת לו בבית גזיו אותה שיוצאה ונכנסת עמו עושה אותה כמין קמיעה ותולה בזרועו משום שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד אין נכנס בה לבית המרחץ ולא למקום (ב) להשתין מים שנאמר והיתח עמו וקרא בו כ' ימן חייו מקום שראוי לקרות בו פי' אין נכנס בו אינו

ותוך שות דאם

דברצין לענין נעשים אינערציר תרי ריבויא הא' לענין נעשים זענען
משמע כן וזע' עוד קשה לי למה לא הביא רבינו דברי הת"כ
דכולן שווין לדין הקבצות דמיירי בזה רבינו כאלו, והבאנן בעל
אדם לומר אזי' חינוך גם כולל האשה שגם היא נקרא' וזע' דלחוב ויקרא' שם. אדם עכ"ל ולא זכר דה"ס דערנין שם :

(א) שלא יתנאה, וז"ל שלא יתנאה ופ' בלע"ז היינו בקניייה בשל אבותיו היינו בירושה והירושהו יתנינו בסנהדרין שם
ובלקוחה יס' ב' אופנים, חסדן אחד שלוקח ממנו שותא כ' ו"מ למכרה בשל דרך התנאים, אופן ב' שלוקח ס"מ מבע"ס שכתב
ס"ת לעצמו, ועיין בחינוך מ' תרי"ז משרשי המצוה שב' שם ג' ה"ל ונלמדינו להשתדל בזה כל אחד ואחד מבני ישראל ואעפ"י שמינו לו
בנותיו למשן ירבו הספרים ביניהם ויכול להשליט מהם לאחר לא תשיג ידו לקנות וגם למשן יקראו בספרים חדשים כאו"א מבני ישראל כן
חקקו נפשו בקראם בספרים הישנים שהניחו להם אבותיהם עכ"ל וזה שייך בירושה וגם בקניייה מאופן הב' שלוקח ס"מ מבע"ס שכתבה
מתחלה לעצמו ולא פלוני בזה בין מוכרה בבע"ז להלכה או שמתהבירו יומים רבים כמובן משא"כ בלוקח ס"ת ממי שותבה ע"מ למכרה
כאופן הא' שפיר דמי דהא כל עיקר הכתיבה בשביל הלוקחים ואם לא ימלא לוקחים לא יסיו כותבים המוכרים ועפ"י אומר אני על מש"כ
הרמ"א ביו"ד סי' ע"ר ס"א אבל לקחו קד ולא הגיה בו דבר הוי כחוסף מצוה מן השוק ואינו יולא בזה וכ' שם הס"א ססק"א שהוא נגד
דברי רש"י מנחות ס"א שכל בדי' חסדן מצוה ומצוה עכ"ל אבל אי כתב זה מצוה היתה פס' ולענין דה"ס דלחוב דלחוב דלחוב מחלוקת
לדינא דרש"י מפרש הלוקח ס"ת מן השוק היינו שלוקח ס"ת ממי שותבה ע"מ למכור בשל כאופן הא'. אבל גירסה אחרת נמשך אחר דברי
התוס' שם ד"ה אם והמדרש בלע"ז ע"ש הר"ר יהודה מפלוג דמוכח מדבריהם שהם מפרשים הלוקח ס"ת מן השוק בלפון קב' שלוקחה
מבע"ס עשאה לעצמו וזהו אללו ולכן הוי כחוסף מצוה מן השוק ואינו יולא בזה דמאי כ"מ אם היתה ביד חבירו או אם היא עתה בידו
ואלדבריה חסדן חבירו מצוה מצוה אם לא קשהיה בה אות אחת שעתה לא חסדן חבירו מצוה כמבואר בדבריהם, ומעתה אומר אני דמש"כ
הרמ"א דר"י מהל' ס"ת ואם אינו יודע לכתוב אחרים כותבין לו דהיינו מ"מ בגמרא דמנחות ל' א' הלוקח ס"ת מן השוק כחוסף מצוה
מן השוק ובפס"י דהיינו מאופן הראשון שלוקח ממנו שותבה ע"מ כן למכרה חל"כ. דדמיא ממש כמו שהמכר כתב הס"ת בשבילו דהא
מתחלה כתבה המוכר ע"מ שיקנה אותו אחד ממנו אם זה או אחר וישיבם א"ל מהל' מהל' ג' ר' אלעזר משה וז"ל אבדק"ק פייסק למס'
מנחות ל' א' שפי' הלוקח ס"ת מן השוק כלפון זהו דוקא, א"ל הרמב"ם בסה"ס מ"ש ע"מ שפי' וא"ל זהו יאשר לו לכותבו רבי' ש
שיקצו או ישכור מי יכתבוהו לו עכ"ל הרי דשניהם שקולים קנייה או ישכור מי יכתבוהו לו והיינו על כרחך קנייה מחוסף הראשון כפס"י
ובכ"ז ובס' תולדות יצחק סי' כ"ו אות ג' ג' כ' דדעת הרמב"ם כהרמ"א דבלקחה אינו מוקים מצוה כתיבת ס"ת דלחוב כפס"י ומש"כ
לא העתיק כלל הא דלוקח ס"ת כחוסף מצוה וכ"כ בס' בית הלוי ח"א סי' ו' אות ב' וז"ל ויטעור לומר דהוא כותב למש"כ בספר
המצוה וגם אין מקור לדברי הרמב"ם בס' ה"ד שכל' ואם א"ל לכתוב אחרים כותבין לו ולענין דהא כמו שכתבתי. ומש"כ היתה הלוי
בדעת הרי"ף שכתב ס"ת לא הביא כלל נמימורא דרבה סנהדרין כ"א ב' דאע"פ שהניחו לו אבותיו מצוה לכותבו משלו ע"מ דס"ל דלחוב
הלכה כן הגה רמתי ב"ס ריבד הזה"ס ויולך שכתב אמנם לוי חידקו כ"ה הרי"ף לכתוב הא דרבה דלחוב מהו כתב הא
המריק"ן פ' הקומץ ד"ל הדין שכל' חסדן כחוסף מצוה מן השוק וז"ל מפסיק להרי"ף מ"ש וי' ודך דרבה א"ל לוי חסדן בדי' אפילו
ערב והואיל ממנו ואפ"ה א"ל זה כש"כ ירובה דממילא אחי ולא הוציא ממנו ולא ערע לכותבו פשיטא וה"ס נמי שהמדרש והאגודה
השמיטו דרבה עכ"ל הרה"ו ולדבריו ז"ל דדעת הרי"ף כפי' כחוסף מצוה מן השוק כפי' הרמ"א דה"י בזה מצוה כתיבת ס"ת ולפי מה
שכתבתי דהיינו בלקחה בלפון הב' שלוקחה מצעל היתה שכתבה לעצמו וספיר כתב הרה"ו דלחוב מהו דכש"כ בירושה שאינו יולא משא"כ
לפס"י כפי' הגמרא כחוסף מצוה מן השוק ומצוה עבד אין ללמוד מהו לדין ירושה ודו"ק וז"ל דמש"כ הכיח הרמ"א לנשות סי' הגמרא
מפרש"י דכן גראה שמש"כ הרב אלפס כמש"כ הרה"ו וכנ"ל והנה רבינו לא כתב כאן כ"א דין המתך לכתוב ספר תורה לשמו אבל דין
דכתיבת ספר תורה לכל איש ישראל לא זכר רבינו אן בזה"ל ואזכר עשה דכתיבת ס"ת לכל יחיד וכתב מפרש"י בןקוף הערות ומיחושים
שלו לזה"ל דכן גראה דעת הרי"ף והרה"ס שלא הביאו לא דרבה עכ"ל ואינו יודע ממה מקאמר ובי משום ששמיטו הא דרבה ויולא
בשל אבותיו אין לחשוב המ"ש של כתיבת ס"ת והא מ"מ עשה יואל אלא שאם היתה לו משל אבותיו יולא בזה ותל"מ, ובס' סדר המצוה
סי' פ"ב רמתי שב' ואם אינו יכול לכתוב בעצמו יכתוב לו ע"י אחר או יקנה ס"ת והר"י כאליו קיבלה ממינו עכ"ל והוא תמוה דבקה לא
הוי כאליו קיבלה ממינו ונראה שפי"ם הוא וז"ל ד"ה והר"י כאליו קיבלה ממינו אחר משכ"ס ואע"פ שהניחו לו אבותיו ס"ת מצוה
שיכתוב לעצמו ג"כ ס"ת עיי"ש. (ב) למקום להשתין מים. נדפס ליהא היבא למקום ודברי רבינו נובעין מהתוספתא ס"ד דסנהדרין
שאמרו שם ולא לבית המים ופי' רבינו היראים שהוא מקום שני וחד להשתין מים ועיין ס' מעשה רב הגד"מ ובאמרי שמואל שם סי' ז"ל
שחקק שם לענין בית המים לדון מצוה אולם מדברי היראים כאן אמרשם בית המים שכתובתא דסנהדרין שהוא מקום המיוחד להשתין מים וכיון

רנז

החייב להכניס אפילו (ג) יכניסנה בעור שאין איסור בהכנסה שנאמר וקרא בו כ"מ הראוי לקרות ותניא בספרי על ספר ולא על הלוח ולא על הנייר ולא (ד) על המגילה פי' מגילה נקראת בלא שרטוט אלא על ספר . והייתה עמו יוצא למלחמה והוא עמו נכנס והוא עמו (ה) יושב ומיסב והיא כנגדו . וקרא בו כל ימי חייו ימי

תועפות ראם

[illegible]

ספר עמרז איסורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים

חיוו הימים כל ימי חיוו (ו) הלילות למען ילמד ליראה את ה' אלהיו מלמד שהתורה (ז) מביא לידי משנה ומשנה לידי תלמוד ותלמוד לידי מעשה.

סימן תמה [שסב]

להביא פר הבא על כל הטעות. יתברך שם יוצרנו חפץ בכפרת ישראל וצוה. אם חורו סנהדרין גדולה וטעו באחת מכל מצות שבתורה שהייבים על זדונם כרת ושגגתם חטאת ועשו הקהל או רובו על פיהם שיביאו פר לחטאת דכתיב כפ' ויקרא [י' ג'] ואם כל עדת ישראל ישנו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת שכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשמו ונודעה החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר לחטאת ותניא בהוריות [ד' ז'] חורו ב"ד ועשו כל הקהל או רובו על פיהם מביאים פר לחטאת ומנין שהענין מדבר על ב"ד שהורו דתניא בת"כ עדת ישראל יכול בכל העדה הכתוב מדבר ת"ל העדה (א) ולהלן הוא אומר. ושפטו העדה מה להלן אף כב"ד אף כב"ד אי מה עדת האמורה להלן כ"ג אף כאן כ"ג ת"ל עדת ישראל עדת המיוחדת לכל ישראל ואיזו זו סנהדרין גדולה היושבת בלשכת הגזית היה אחד מהן גר או נתין או ממזר או זקן שאינו (ב) ראוי לבנים יכול יהא חייב ת"ל עדת ולהלן הוא אומר עדת מה להלן ראוי להוראה דכתיב ושפטו אף כאן ב"ד שראויין להוראה לא היה מופלא של ב"ד שם או אמר אחד מהן איני יודע או שאמר להם טועים אתם יכול יהו חייבים ת"ל ואם (ג) כל עדת ישראל ישנו. ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אין חייבים אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה פ"י הוראה כב"ד ושגגת מעשה בקהל ותניא בהוריות פ"א [ג' ה'] חורו ב"ד ועשו ב"ד יכול יהו חייבים ת"ל הקהל ועשו הוראה תלויה בב"ד דכתיב ונעלם דבר מעיני הקהל ומעשה תלוי בקהל דכתיב הקהל ועשו ותנן [ד' ז'] חורו ב"ד ועשו כל הקהל או רובו ע"פ מביאים פר ובע"א מביאים פר ושעיר דב"ד ר"מ ר' יהודה אומר י"ב שבטים מביאים י"ב פרים ובע"ז מביאים י"ב פרים וי"ב שעירים ר"ש אומר י"ג פרים ובע"ז י"ג פרים וי"ג שעירים פר ושעיר לכל שבט ושבט ופר ושעיר לב"ד וטעמייהו מפרש התם בגמרא ומנין שאין חייבים אלא על מצוה שזדונה כרת ושגגתה חטאת דתניא פ"א [ה' ה'] ר' אומר נאמר כאן ונודעה החטאת אשר חטאו עליה ונאמר להלן באחת אשה לגלות ערותה עליה בחייה מה להלן דבר שהייבים על זדונו כרת ושגגתה חטאת אף כאן דבר שהייבים

הועפות ראם

מלך דן ה"מ לבדו אבל עם אחרים ספיר מצי דן דאין הדין נגמר על פיו לבד דל"כ ספיר משכחת לה בדיני ממונות ושיושע עם אחרים לפמ"כ לעיל ס' קפ"ד לדעת רבינו לא תענה על רב בדיני נפשות קאי ולא דל"מ עיונין בס' כרם יחושע למהדרין כ"א ז' ועיין בערוך ערך מלך משכח שם שלשים מעלות של מלך וע"כ נהדי דך דיושע דבין והיא עמו. (ו) כל ימי חיוו הילולות. כ"ה בספרי ומש"כ הרמב"ם פ"ו מהל' ס' ה"ג והסמ"ג עיין כ"ה לא יסור ממנו אלא בלילה פ"י בלילה את השניה ומש"כ הרמב"ם או לישן על מחוה ר"ל אפילו ביום מיוס קשה הני חרתי למ"ל ונשאלת ברית יעקב ח"ד ס' ס"ו האריך דעת הרמב"ם לומר דל"כ ס"ל כהספרי ובפ"י החומש העמק דבר להגאון בעל הע"ש דברים י"ו י"ט גילה פנים בפ"י דל"כ כהספרי והוא כהרמב"ם ובמדרש שוח"ע מ' קי"ט חות מ' אמרו אני הולך למרחץ והיא עמי. אני יסן והיא עמי כשם שנייתי והיא עמו וקרא בו כל ימי חיוו עכ"ל והנה צמ"ס אני הולך למרחץ והיא עמי פשוט הדבר דר"ל בהליכתו למרחץ נשא הס"ת עמו וכשנכנס בבית המרחץ בבית החינוך הניח הס"ת שם עיין שבת י' א' אך מ"ס אני יסן והיא עמי הוא סתירה למ"ס הרמב"ם דבעת השניה לא היתה עמו ובשערי תשובה לאו"ה ס' כ"א סק"ג כתב ע"ס הקונטרס מספר רב שאין ראוי מדוד לפי שמהלך היה והיה קשור לו ס"ת בזרועו רק שאינה נכנסת עמו לבית המרחץ עכ"ל. והיא ספיר דבריו עפ"י המדרש שוח"ע וכמו שבארתי אבל לד' הרמב"ם אלא"כ דגם בעת השניה לא ה' הס"ת עמו ואין ת"ל אותו הקונטרס לעיין בפנים דבריו שם. (ז) שהתורה. ביראים הגדפם הני' שהמורה ועיין בפנים הספרי דברים פ' קס"א ובהגהות הגר"א ז"ל שם ובמאור עין ולפי גירסת רבינו הדברים מבוחרין מדכתיב לשמור אחר ליראה ונקדושתין ל"ו ה' אמרו תשמרון זו משנה וז"ל שהתורה (א) שהמורה) מביא לידי משנה, ומשנה מביאה לידי תלמוד מדכתיב אחר לשמור ואת החוקים האלה ואמרו בקדושתין שם החקים אלו המדרשות והוא התלמוד, ותלמוד מביא לידי מעשה הוא מסיפא דקרא דכתיב לעשותם, אולם בכריתות י"ג ז' אמרו את כל החוקים אלו מדרשות ואין זה תלמוד כמבואר שם ביד משה וזו גמרא וכן בנבכות י"א ז' ועיין בדקדוקי סופרים בהגהות שם דלהר"א פ"י להלכות הרי"ף ז"ל דמדרש ותלמוד חדא היא: (א) העדה. בגדפם הני' ת"ל עדה וכו' נח"כ ור"ל דכתיב עדת ישראל. (ב) שאינו ראוי לבנים עיין לה"מ להרמב"ם פ"י מהל' שגגות. (ג) ת"ל ואם כל עדת ישראל. בהח"כ שלפנינו הני' ת"ל עדת ישראל ישנו עד שיוור כולם וע"פ צפ"י הנה"ס שם שהספרא לא דייק מן מלת כל דהא אמר ת"ל עדת ישראל ישנו וכ' שם בכוונת הספרא מנ"ס ישנו בל"ד מבוחר שישנה כל אחד מהם משא"כ אם היה אומר השנה ה' ר"ל ששנתה העדה בכללה שבה רובם ככולם עיין"ס. והנה בדברי רבינו בהכ"ז עדיין י"ל כפי' התו"כ דכוונת התו"כ מחיבת ישנו ל"ר ולא כתיב השנה בל"י אולם ביראים הגדפם תיבת ישנו ליתא כלל והכי ליתא שם ת"ל ואם כל עדת ישראל, ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אין חייבין בו' ועכ"ל דכוונת הספרא מדכתיב כל ונמנ"כ בציאור עזרת הכנים ותוספת העזרה שם יאולם מדברי העזרת הכנים שם בציאור דרשת הספרא דכסומך אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה נראה דליקף לה מדכתיב ישנו ונעלם דייק

ספר עמוד ז' אימורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים רנה

על זדוננו ברת ושגגתו חמאת ותנן [ג' ז'] הורו ב"ד לעקור כל הנוף פטורין כיצד אמרו אין שבת בתורה פטורין לבטל מקצת ולקיים מקצת חייבין כיצד שבת בתורה אבל המוציא מרה"י לר"ה פטור חייבים שנאמר ונעלם דבר ולא כל הנוף מאי משמע פירש רב אשי לילך דבר דבר מוקן ממרא מה להלן מקצתה אף כאן מקצת והתם מנלן דכתיב לא תמור מן הדבר מקצת דבר ואמר רב יהודה אמר שמואל [ז' ה'] הורו ב"ד בדבר שהצדוקים מודים בו פטורין דאינה הוראה (ד) דזיל קרי בי רב הוא .

סימן תמו [היו] .

פר יום הכפורים . צוה הב"ה לכהן גדול שיביא ביום הכפורים פר לחמאת ואיל לעולה דכתיב ב' אחריו מות בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחמאת ואיל לעולה וכתיב (א) ושחט את פר החמאת אשר לו . ותניא [יומא ג' ה'] רבי אומר איל אחד האמור כאן (ב) הוא האמור בחומש הפקודים ר"א ב"ר שמעון אומר שני אילים הן אחד האמור כאן ואחד האמור בחומש הפקודים .

סימן תמו [שסד]

עשירית האיפה חביתים . צוה הב"ה ביום שמתחנך כהן (א) לעבודה וכהן גדול לעולם בין נעשה כהן (ב) בריבוי בגדים או בשמן המשחה שיביא עשירית האיפה למנחה חביתים דכתיב ב' צו את אהרן זה קרבן אהרן ובניו ביום המשת עשירית האיפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב על מחבת בשמן וגו' ותניא בת"כ ומיייתנין לה במנחות [ג' א' ז'] זה קרבן אהרן ובניו יכול יהו אהרן ובניו מביאים קרבן אחד ת"ל (ג) ובניו אשר יקריבו אהרן מביא לעצמו ובניו מביאין לעצמן ובניו אלו

תועפות ראם

דהיינו שז"ל נרמו לשגגה מעשה על ידי העלם דבר וא"כ הוא דל"ה כיחלום הנדפס שחפר שם חבית ישנו כנ"ל וכן נהנה"י נקדחי אחר חבית ישג' עפ"י היראים הנדפס ודו"ק . (ד) דאינה הוראה . עיין לעיל ס"ס ר"מ מש"ס בביאורי צעז"ה ודע דלשון רבינו צמח"ה וז' להביא פר הבא על כל המנחות הוא לשון הבה"ג במנין המנחות של ורבינו פי' דבריו דהיינו מה שהז"ל מקריבין פר אס טעו בזהר"ה והוא הוא מש"כ הרמב"ם מ"ע ס"ח ואף שכ' הבה"ג אח"כ פרשת העלם דבר אין כוונת הבה"ג לחשוב הפרשיות במנין המנחות כן נראה ברור לדברי רבינו הרמב"ם ודלא כמהרש"ם שחשב בפי' הבה"ג להביא פר הבא על כל המנחות דהיינו פר כהן משיח שחטא עיין בהערות וחי' דו"ק ש' לו א"ל ובהשטות הלך שהפרשיות שכ' הבה"ג נכסין במנין המנחות וא"כ פרשת העלם דבר הוא מ"ע ס"ח שכ' הרמב"ם ועיין מגילה ט' ב' לשון פר הבא על כל המנחות שפי' התוס' שם דהיינו פר כהן משיח שחטא עיניו"ש בסו"א ובמל"מ כפ"ה מל' מעה"ק סו"א : (א) וכתיב כו' מה שהביא רבינו הך קרא אפשר שהוא אליבא דרב אשי דאמר יומא ד"ג ח' מסתברא כמ"ד דס' חיקרי פר דכתיב בואת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר אמו בקרני' מעיין ליה אלא בדמו וקרי ליה פר וא"כ רבינו שהשג במנין העשין פר יום הכפורים כלשון בה"ג ולא כ' פר ואיל ע"כ דר"ל למשה"כ בואת יבא אהרן אל הקדש דהיינו כניסת פנים בפר לו' כדאמר רב אשי בדמו של פר ושפיר הביא הכתוב ושחט את פר החטאת אשר לו דהיינו דמו של פר וא"כ אין שייך כלל האיל לכניסת פנים אולם הרמב"ם במנין המנחות עשין מ"ס כ' בלחמ שזינו לעשות עבודת היום כלומר כלל כל הקרקעות והודיון המחוקקים ביום ז'ס כפור כו' ורבינו כ' בסו"א רס"ג וידוי יום הכפורים והבה"ג כ' מעשה יום הכפורים ומהרש"ם כ' עמ"כ כה"ג . פרשת יו"כ כ"ז מ"מ למנין המנחות של הרמב"ם וא"כ עבודת היום שכ' הרמב"ם כ' הבה"ג בפרשת יו"כ וזריך להבין לפי"ז מה שזין מהרש"ם בסו"א קפ"ב למנין המנחות של בה"ג מעשה יום הכפורים מהו אם לא דנימא דזכו וידוי יום הכפורים שכ' היראים ובאמת ציראים לא מנחתי מעשה יום הכפורים שכ' הבה"ג , ולפמ"כ מהרש"ם כ' קט"ז פר יום הכפורים משלו וגר"ה שכן היה כתוב לפניו בה"ג יש לומר דמש"ה כתב רבינו וכתיב ושחט כו' להראות מקום דמיני' לזינן שהוא משלו דוקא דכתיב ושחט את פר החטאת אשר לו והוא פעם שלישי אשר לו לעיכובא עיין שבעות י"ד ח' והוא בת"כ ועיין במל"מ רפ"א מהל' עבודת יו"כ בענין חילו של כהן גדול אם הביא משל זיבור אולם לפי"ז לא הו"ל לרבינו למינו חבית משלו אלא פר יום הכפורים ואפשר עוד דרבינו כיון כמה שהביא הספוק ושחט את פר החטאת לאשמעינן דעבודת היום מוטלת על הבה"ג וזהו מש"ג הבה"ג מעשה יום הכפורים ור"ל דהכה"ג זריך לעבוד ביום הכפורים עבודת היום . (ב) האמור כאן פי' דכתיב [ויקרא ט"ו ה'] ומאת עדת בני' יקח וגו' ואיל אחד לעולה ועו"א רבי שם האיל האמור כאן הוא עצמו איל המוספין דכתיב ב' פגח ולא היו שני אילים ודכ"ס כ' אילים שני אילים וזריך להגיה בדברי רבינו קודם ותניא אותו פסוק ומאת עדת בני' וגו' שט"ז קאי ותניא וזל על ואיל לעולה שזכ"ה הבה"ג ע"כ פר שלו : (א) שמתחנך כהן לעבודה . בנדפס בגי' כהן הדיוט לעבודה ולדעתנו גי' הכת"י עדיף יותר דמ"ס כהן הדיוט הא ביום שמתחנך כה"ל לעבודה מייחי נמי עשירית האיפה לחינוכו כדאמר רב חסדא מנחות ט"ח א' ולשון הבה"ג במנין המנחות שלו ועשירית האיפה חבית כהנים ומהרש"ם בסודורו החדש חלקן לשנים וכו' בסו"א ק"פ עשירית האיפה לחינוך ובסו"א קפ"א חביתין והרמב"ם עשין מ' לא מנה אלא חביתין של כה"ג בכל יום תמיד ועיין בס' סדר המנחות שט"ז מש"כ ליישב מה שהניח המעשה"ה כז"ע על הרמב"ם בזה . (ב) כהן גדול דריבוי כו' כנ"ל [הנראה ד'] . (ג) ת"ל ובניו אשר יקריבו לפניו בגמ' שם הגי' ת"ל אשר יקריבו ועיין בביאור התו"ה לחו"כ פ' זו סו"א כ"ז שצ"ח דרשא זו דהיינו מדכתיב ויקריבו כלשון

516 ספר עמוד ז איסורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים

כהנים הדיוטות או בניו אלו כהנים גדולים כשהוא אומר והכהן המשיח תחתיו מכניו הרי גדול אמור הא מה אני מקיים ובניו אלו כהנים. הדיוטות שאם היה כהן ומתקרב תחלה לעבודה מביא עשירית האיפה בעצמו (ד) ועובדה בידו פי' בעצמו. אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט שעבד עד שלא הביא עשירית האיפה עבודתו כשירה. ביום (ה) ביום ולא בלילה, ביום המשה אין כ"ג נמשה אלא ביום, אותו אין מושהין (ו) שני כהנים גדולים. ביום המשה ביום (ז) שנמשה מביא עשירית האיפה לעולם או אינו אלא ביום שנמשה מביא עשירית האיפה ומפסיק ת"ל מנחה תמיד הא מה אני מקיים ביום המשה מיום שנמשה מביא עשירית האיפה לעולם. עשירית האיפה אחד מעשרה בנ' סאין שהן ו' רבעים (ח) סלת וכתוב סלת חטים תעשה אותם מה להלן חטים אף כאן חטים. מנחה הרי היא ככל המנחות ללכונה. תמיד אף בשבת (ט) אלו נאמר מחציתה (י) בבקר ומחציתה בערב יכול יביא חצי עשרון בבקר וחצי עשרון בערב כיצד הוא עושה מביא עשרון שלם וחוצהו ומקריב מחצה בבקר ומחצה בערב. על מחבת בשמן מלמד שמוענה כלי. בשמן הוסיף לה שמן פי' יותר ממנחת נדבה אינו יודע כמה. הריני דן זו טעונה שמן ומנחת נסכים טעונה שמן מה מנחת נסכים שלשת לוגין לעשרון אף כאן שלשת לוגין לעשרון ומנחת נסכים מנלן דג' לוגין לעשרון דכתיב בה ועשירית האיפה סלת למנחה כלולה בשמן כתיב רביעית ההין והין י"ב לוג. ומחבת היאך היתה עשויה שנינו במנחות ככל המנחות באות מצה [פ"ג א'] מה בין מחבת למרחשת מרחשת יש לה כסוי והמחבת אין לה [כסוי] דברי ר"י הגלילי ר' הנינא בן גמליאל אומר מרחשת עמוקה ומעשיה רוחשים ומחבת צפה ומעשיה קשים. מורבת תביאנה מלמד שנעשית ברותחין כל צרכה תופיני תאפה נאה (יא) רבי אומר תופיני תאפה רכה ר' דוסא אומר תופיני תאפה נאה. מנחת פתים מלמד שכופל אחד לשנים ושנים לארבעה ומבדיל. המשיח אין לי אלא משה מרובה בגדים מנין ת"ל הכהן יכול שאני מרבה אף משה מלחמה ת"ל תחתיו מכניו את שבנו עומד תחתיו יכול יהא משה מלחמה בנו עומד תחתיו ת"ל שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מכניו אשר יבא אל אהל מועד וגו' את שבא לאהל מועד לשרת בקדש בנו עומד תחתיו יצא משה מלחמה שאין בא אל אהל מועד. מכניו יעשה מלמד שיהא הבן קודם לכל אדם יכול אע"פ שאינו ממלא מקומו ת"ל אשר ימלא את ידו בזמן שהוא ממלא מקומו (יב) הוא קודם לכל אדם אינו ממלא מקום אביו יבא אחר וישמש תחתיו.

סימן תמח [שמת]

יציקות. צוה יוצרנו כל המנחות (א) שיצוק בכלי שיצוק שמן בכלי קודש נתנית הסלת דתנן במנחות פ'

תועפות ראם

גלשון רבים. וז"ל חבת ובניו שכתוב בת"כ אך למוחר הוא וגי' הגמרא ת"ל אשר יקריבו הוא נכון ולפי גי' רבינו והת"כ נראה שהוא כפרס"י קדושין ג' א' אשר רבינו הוא וז"ל ובניו אשר יקריבו לרבות אהרן מביא לעלמו ובניו מביאין לעלמן והסמ"ג עשין קפ"ו כ' בזה"ל ת"ל ובניו אשר יקריבו סמך קרבן אהל אהרן וסמך קרבן אהל בניו ללמד שמהרן כו'. (ד) בעלמו נדרסם בני' משלו וכ"ה בת"כ ונדרסם חסר חבת פי' שכתוב כן וט"ס הוא שס. (ה) ביום ביום ולא בלילה ליתא בת"כ. (ו) אין מושהין ב' דה"ל. נדרסם בני' אין שני כה"ג כחשת והוא כמ"ס במדרש במ"ר פ"ח סי' ח' ותנחומא שס. ואנו אין לנו אלא כה"ג אחד ועשין ירושלמי פ"א דיומא כ"א וק"ע וסיו"ק שס ומש"כ השו"ק וכן משמע ברמב"ם פ"ד מהל' ביאת המקדש פ"ס הוא וז"ל פ"ד מהל' כלי המקדש, ולשון התוס' דע"ז ל"ד א' ד"ה במה שס' משה רבינו ע"ה כה"ג היה ונשתמש בכבוש גדולה מ' שנה ז"ע כמס"כ הגר"ם בחי' הש"ס שלו שס' קטות מיושג וכדברי התוס' דע"ז כ"ה במדרש ש"ר פ"ז ס"א ומדרש וי"ר פ"א ס"א ונעלם זה מהגר"ם שס. (ז) ביום ז'ל מיום [הנרד"ל]. (ח) ו' רבעים ועוד. כ"ה נדרסם ות"כ וז"ל. (ט) בשבת תמיד אף בטומאה כז"ל וכ"ה נדרסם ופי' תמיד אף בשבת שלא יופסק יום אחד בינתיים ומ"ס אבי' מנחות ד"ל ע"כ א"ל סלת מנחה תמיד הרי היא כמנחת תמידין הוא לענין דאפייתו דוחה שבת דלא כק"א כ"כ בהת"ה פ' לו סי' מ"ג והס"פ במנחות שס הנה ד"ו בתיומא מה דאביי נקט לה משמיה ולא משמיה דהבביתא ולא ראה במי שקדמו ומ"ס כן בהת"כ מנחה הרי היא ככל המנחות ללכונה עיין במנחות ק"ח א' דתניא כי חטאת היא אר"י היא קרייה חטאת ואין אחרת קרייה חטאת לימד על עשירית האיפה של כה"ג שאינה קרייה חטאת וטעונה לכוונה ע"כ ובת"כ ויקרא ו' א' אמרו ע"פ תורת המנחה הורה אחת לכל המנחות שהיו טעונות שמן ולכונה וכתב בבביתא חוספת העזרה על הת"כ שלפנינו דדרים מנחה הרי היא ככל המנחות ללכונה וסמך נמי אדרשא דואת תורת המנחה והבאנון מהרש"ד שליט"א בהנהיגו חשק שלמה למנחות נ"ב א' בגמרא לא העיר כלום מדברי הת"כ כ"א מ"ס במנחות ק"ח א' וז"ל למה. (י) מחצית בבקר ומחצית בערב יכול כו' בערב ת"ל מחצית בבקר ומחצית בערב משלם מביא מחצית בבקר ומחצית בערב כיצד כו' כז"ל וכ"ה בת"כ ועיין לעיל סי' רע"ט מה שכתבתי שס. (יא) נאה. ז"ל נא ועיין במנחות כ' ב' רבי אימר תאפה נאה ר' יוסי אומר תאפה רכה ועיין בת"כ. (יב) ממלא מקומו עיין בסרי דברים פ' קמ"ב ולשון המדרש וי"ר פ"ב סי' י"א ובלבד שיהא טובה כמנהג אבותינו ובגמ"י וז"ל פ"א מהל' מולכים ה"ז כ' ד"ז ע"ה הפסיקתא ועיין ט"ו א"ח סי' קנ"ג סק"א:

(א) המנחות הנעשות בכלי שיצוק שמן בכלי קודש נתנית הסלת ואחר נתנית הסלת דתנן כו' כז"ל וכ"ה נדרסם. אינה

ספר עמוד ז אימורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים רנמ

אלו מנחות [פ"ד ז'] כל המנחות הנעשות בכלי טעומת שלש מתנות שמן יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן ואמרין בגמרא נעשות בכלי למעוטי מאי אמר רב פפא למעוטי מנחת מאפה. וחמשה מיני מנחות כתובות בפ' ויקרא ראשונה מנחת סלת שנייה מנחת מאפה תנור שלישית מנחת מרחשת רביעית מנחת מרחשת המישיית מנחת בכורים והיינו מנחת העומר ובכולהו לבד מנחת מאפה ומרחשת כתב בהן יציקת שמן או נתינה ומאפה אינה (ב) נתינה ומרחשת טעונה יציקה אע"ג דלא כתיב בה דתניא בפ' אלו מנחות ואם מנחת מרחשת קרבנך סלת בשמן תעשה (ג) פי' תתן סלת בשמן אלמא שמן קדים קרבנך קרבנך לגז"ש מה כאן מתן שמן בכלי אף לכל המנחות מתן שמן בכלי פי' קודם נתינת הסלת ומה בשאר מנחות יציקה ובלילה אף כאן יציקה ובלילה ותניא במנחות [ע"ה ז'] מחבת כיצד הוא עושה נותן שמן בכלי קודם לעשייתה ונותנה בכלי ונותן עליה שמן ולשה ואופה ופותתה ונותן עליה שמן וקומץ.

סימן תמט [שסט]

בלילות. צוה היוצר לבלול המנחות בשמן דכתיב בפ' ויקרא ואם מנחה על המחבת קרבנך סלת בלולה בשמן וגו' ותניא במנחות באלו מנחות [ע"ה ז'] סולת בלולה בשמן מלמד שנבללת בסולת רבי אומר חלות בוללן שנאמר חלות בלילות אמרו לו והלא לחמי תודה נאמר בהן חלות ואי אפשר לבלולן אלא סולת פי' (א) שהרי לא היה פותחן. כיצד עושה נותן שמן קודם לעשייתן ופותתה (ב) פי' נותן את הסלת ונותן עליה שמן ולבונה (ג) ואופה ופותתה ונותן עליה שמן ובלולה וחוזר ונותן עליה שמן וקומץ. ובמנחות דלא כתיב בהן בלילה נראה שלמדות זו מזו דעירוב פרישיות דווי מוסיף על ענין (ד) וילמד תחתון מעליון ועליון מתחתון. ויש לשאול א"כ גז"ש דקרבנך קרבנך למ"ל. ותנן [מנחות י"ח ז'] אם לא בלל כשר פי' שלא נאמר בלילה אלא למצוה שכל מצות האמורות בתורה לענין קדשים מוקמינן להו למצוה ולא לעכב עד שישנה עליו הכתוב (ה) וטעמא כדתניא בתחלת סנהדרין [י' ז'] וכפר ופני הדק כפר אע"פ שלא נתן אלא אחת למדנו שיש מתנות שאינן אלא למצוה ומחבת ילפינן לכל התורה כולה. ד"א אינו (ו) בתורת בלול אלא בלולה פי' ראויה לבלול הלכך לא מצינו בכל התורה שצוה לבלול אך שתהיה ראויה לבלול ומה"מ אמר ר' זירא [מנחות ק"ג ז'] כל הראוי לביילה אין בילה מעכבת בו הלכך מצות בלילה מדרבנן (ז) היא.

תועפות ראם

(ב) אינה טעונה נתינה כ"ל ובגדפס הגירסא ומאפה תנור אינה טעונה יציקה וכן פרש"י במנחות פ"ד ז' במשנה שאינה טעונה יציקה אכל אידך ז' מתנות לריבא וכ"כ החוס' שם ע"ה א' ד"ה מה להלן דממעטין מאפה מליקא ותו לא עיי"ש אכל המל"מ צפי"ג ממעט"ק ה"ה כ' להוכיח מדברי הרמב"ם שם ה"ח דנס מתן שמן בכלי קודם עשייתן ליתא במאפה תנור עיי"ש באורך שהכריח כן מסוגיות הגמרא. (ג) העשה מלמד שטעונה מתן שמן בכלי פי' כ"ל ז' :
(א) פי' כו' בגמרא אמרו אי אפשר דקאמרי ליה רבנן לרבי מאי היא אמר ר"ש כר"י רביעית שמן היא היאך מתחלקת לכמה חלות ע"כ וא"כ לכאורה דברי רבינו תמוסין שפי' אי אפשר שהרי לא היא פותחין ובאמת הק"א צביאורו לה"כ תקשה דצברי הגמרא דלמה להו ה"ט דשמן מוטע חספוק ליה דלחמי תודה לא היה צריך פתיחה ועיין צביאור תוס' העורר והתו"ס שכתבו ליישב זה דכוונת הגמרא אי אפשר דאמרי ליה רבנן לרבי מאי היא אימא דבוללן חלות בעודם עיסה קודם אפייתן דהיינו אחר לישא ועריכה שכבר נעשו חלות יחזור ויגבל כל חלה וחלה בשמן כפי המניע לה דהאי צילנה מעליה היא ומקיים שפיר חלות בלילות וצ"ל ר"ש כר"י רביעית שמן היא כו' היינו שקשה לחלק רביעית לארבעים חלקים וא"כ א"ש ג"כ ד' סיראס ועיין גי' רש"י ע"ה כו' ובתוד"ה שפיר דו"ק. (ב) ופותתה ע"ס וצ"ל וותתה וצ"ל רבינו פי' כו'. (ג) ולבונה ע"ס וצ"ל ובללה ולשה ואופה ופותתה ונותן עליה שמן וקומץ ובמנחות כו' ומה שכתבתי ע"ס ולפי הגרסא. עירבוב דברי רבי' יש כאן. (ד) ענין ראשון וילמד כו' כ"ל ועיין מנחות ע"ה א' תוד"ה מה שכ' ומיהו צריך לדקדק דבמנחת סלת ובמנחת העמר מלן בלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן דלא כתיב בהן [כן הגיה המל"מ צפי"ג מהל' מעש"ק ה"ה שכל"ל צדכרי החוס' ועיי"ש מה שתרנו חלום רבינו תי' ע"ז שלמדות זו מזו מו"י מוסיף על ענין ראשון כו' ולענין שאלת רבינו דא"כ למ"ל הגז"ש דקרבנך קרבנך י"ל כמש"כ החוס' שם לסגרת תירוצי עיי"ש ועיין להלן סי' תנ"ה. (ה) עד שיטעה עליו הכתוב וטעמא כו'. עיין סנהדרין ד' א' תוד"ה כל כו' ותימא למ"ל קרא דמהי תיחז דמעכב כו' ולדברי רבינו תיחז דהא דכתיבן שנה עליו הכתוב לעכב לא ילפינן אלא מחמת וצ"ל לב"ש נמי אצטריך קרא דריון דלא ילפינן אלא מחמת ס"ד דה"כ ז' מתנות מעכבין. כ"כ צביאור ווי העמודים ועיין מנחות י"ח ז' תוד"ה ואמר וקדושין כ"ה א' ד"ה כל והרע"ב ע"ס. (ו) אינו כתוב בתורה בלול כו' כ"ל ובגדפס חסר חיות ד"א ותחת זה כתוב שם דאמרין וכאלו הוא חי' אחד עם מש"כ מקודם וגי' הכתי' ברורה יותר לעכ"ד. (ז) מדרבנן היא. לפי"מ מש"כ רבינו מראש הסיומן צוה היוצר לבלול המנחות בשמן אינו לפי הק"ל שמוסיף מולא כתיב בתורה בלול אלא בלולה ע"מ דמנות בלילה מדרבנן היא ולפי הק"ל דמנות בלילה מדרבנן היא אין להקשות דא"כ היאך את חושבין צמין התרי"ג מנות הבלילות דמ"מ כיון שיש לה בית אב בתורה

518 ספר עמוד ז אימורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים

סימן תנ [שע]

פתיתות. צוה יוצרנו לפתות כל המנחות הנעשות והנאפות בכלי דכתיב ב' ויקרא ואם מנחה על המזבח קרבנך סלת מצה תהיה פתות אותה פתים ויצקת עליה שמן ותנן במנחות כאלו מנחות [ע"ז א'] כל המנחות הנעשות בכלי פי' נאפות בכלי טעונה פתיתה מנחת ישראל כופל אחד לשנים ושנים לד' ומבדיל מנחת כהנים כופל אחד לשנים ושנים לד' ואינו מבדיל פי' לפי שאינה נקמצת דכתיב וכל מנחת ב'ן כליל תהיה ואמרינן בגמרא למעוטי מאי אמר רב פפא למעוטי שתי הלחם ולחם הפנים ופתיתה לא כתיבה אלא במנחת מחבת בשאר מנחות מנלן ומניין נמי פתיתה שנים לארבעה דתניא פתות אותה פתים ויצקת עליה שמן מנחה היא לרבות כל המנחות לפתיתה יכול שאני מרבה אף לחם הפנים ושתי הלחם ת"ל אותה ומה ראת לרבות שאר המנחות ולהוציא לחם הפנים ושתי הלחם אחר שריבה הכתוב ומיעט מה מחבת מיוחדת שיש טמנה לאישים אף כל שיש טמנה לאישים יצאו לחם הפנים ושתי הלחם שאין מהם לאישים ויצקת עליה שמן לרבות כל המנחות ליציקה יכול שאני מרבה אף מנחת מאפה ת"ל עליה שמן אוציא אני את החלות ולא אוציא את הרקיקין ת"ל היא מאי תלמודא אימא לחוציא מנחת כהנים אמר רבא איזהו דבר שצריך שני מעוטינן הוי אומר זו מנחת מאפה. שנים לד' מנלן דתניא פתות יכול לשנים ת"ל פתים אי פתים יכול יעשנה פרורים ת"ל אותה אותה לפתים ולא פתיתה לפתים הא כיצד מנחת ישראל כופל אחד לשנים ושנים לארבעה ומבדיל מנחת כהנים כופל אחד לשנים ושנים לד' ואינו מבדיל.

סימן תנא [שעא]

מליחות. צוה הכ"ה למלוח כל הקרב למזבח דכתיב ב' ויקרא וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ותניא פת"ב ומייתי לה במנחות בהקומץ רבה [כ' א'] אלו נאמר על כל קרבנך תקריב מלח שומע אני אפילו עצים ודם שנקראו קרבן ת"ל מנחתך מה מנחה מיוחדת שאחרים באים לה לידי חובה אף כל שאחרים באים לה חובה יצאו עצים והדם שאין אחרים באין לה חובה אי מה קרבן מנחתך דבר המתיר אף כל דבר המתיר אביא הדם שמתיר ת"ל מעל מנחתך ולא מעל דםך אי מעל מנחתך יכול תהא כל המנחה כולה טעונה מלח ת"ל קרבן הקומץ טעון מלח ואין כל המנחה כולה טעונה מלח אין לי אלא קומץ מניין לרבות את (א) כל קרבנות ת"ל על כל קרבנך תקריב מלח ארבה את הלבונה הבאה עם המנחה לבונה הבאה בפני עצמה לבונה הבאה עם לחם הפנים אימורי השאת ואימורי. אשם אימורי קדשי קדשים אימורי קדשים קלים איברי עולה ועולת העוף מניין ת"ל על כל קרבנך. במלח תמלח יכול תבינו פי' רבא בהקומץ רבה [כ"א א'] יכול יתן בו טעם כבינה פי' מעט. (ב) ת"ל במלח תמלח כיצד עושה מביא את האבר ונותן עליה מלח הופכו ונותן עליה מלח ומעלהו. תמלח (ג) יכול במי מלח ת"ל במלח. לא תשביט

תועפות ראם

בחורה נכנסת במנין. לדעת רבינו היראים נשיפת זכ"ל ויותר נראה דמשכ"ר מלות בלילה מדרבנן היא היינו הכלילה בפועל אבל מתן שמן לשם בלילה בודאי הוי דלורייחא וזכ"ל נוס' היוצר לבנון המנחות בשמן אחיה אליבא דמסקנא ג"כ ור"ל שיהן שמן במנחה לשם בלילה וכ"כ בס' בזה"ש לסדר ויקרא פרשה ב' פסוק א' ו"ל הכלילה אינה מעכבת רק שהיא ראויה לבלילה (מנחות ק"ו ב') ששים נבללין יותר אין נבללין מיהו מתן שמן לשם בלילה נראה דמעכב דנלא"ה הו"ל אינה ראויה לבלילה עכ"ל ועיין להלן ס"ס תכ"ד בביאורי מש"ס : (א) את כל קרבנות זכ"ל ובגמרא דמנחות שם הגי' את הלבונה ומשכ"ס אחר את הלבונה ח"ל על כל קרבנך תקריב מלח כ' בביאור תוס' העורה להח"כ שם דל"ל ליה הכא עד לבסוף עיי"ש בעזרת כהנים אות ס"ו וזכרדס ד' זאלקווא נלקס כאן בנחר. (ב) פי' מעט כו' כפי' רבינו כ"כ הערוך ערך בן הב' וז"ל יכול יתן בו טעם חבונה כלומר כל דהוא מלח עד כדי להבין שיש בו טעם מלח וכ"כ הסמ"ג לאוין קל"ז ע"ש ר"ח וז"ל ומפרש ר"ח מעט מלח רק להסיר טעם הספל כבינה המיישרת את האדם שנכנסה מעט מעט בגוף ח"ל תמלח שצריך מליחה מרובה וכ"ל האו"ח ח"א ה"ל בשר בחלב כו' תוס' וז"ל ואמרינן מאי תבינו אמר רב אשי ה"ק יכול יתן בו טעם כבינה ומפרש ר"ח שילחם מעט לאיברים כדי שיהיו האברים נאכלין מחמת מולחן כמו שהבינה מיישבת את האדם לדרכי חיים ח"ל תמלח שילחם יפה יפה והיינו דאין נאכלין מחמת מולחן כו' וכ"ל הרא"ש פי"ח דחולין סי' ז"ג במלח יכול תבינו פי' מעט להסיר טעם הספל כבינה המיישרת את האדם ח"ל במלח תמלח הרבה הרבה שיהא רוב המלח מקלקל הטעם כו' וכ"כ המרדכי פ' כל הבשר סי' תשי"ט ע"ש ר"ח ודלא כהר"ר יצחק ז"ר אברהם שכ' הסמ"ג שם שפי' הך דמנחות יכול יתן טעם כבינה שנותנת טעם גדול בלחם ח"ל תמלח שדי במליחה מוטעת כדמסקינן מביא את האבר ונותן עליו מלח וכו' ונרסקין וכן לל"ל די במליחה זו אבל לקדירה אין די במליחה זו כו' וגי' רבינו הרא"ש ואמר אביי וכן לקדירה עיין לעיל סי' מ"ח ומשכ"ס רבינו פי' רבא בהקומץ רבה יכול כו' יותר הו"ל פי' רב אשי דרב אשי הוא דקאמר יכול כו' ואולי דלפני רבינו לא ה' כחוב אמר רב אשי. (ג) תמלח יכול כו' ח"ל במלח נכנסה כחוב להסיר ח"ל שם יסל

מפר עמוד ואיסורים שאינם נעשים דע לבריות כי אם לשמים **יראים** רם

מלך הכהן שאינה שוכנת ואי זו זו מלך סדומית ומנין שאם לא מצא מלך סדומית מביא מלך סקנורית (ד) ת"ל תקריב ריבה. תקריב אפי' בשבת תקריב אפי' בטומאה ותנן בהקומץ רבה (י"ח 6) לא יצק ולא כלל לא פתת לא מלח לא הניף לא הגיש כשר. ומעמא דלא (ה) שנה עליו הכתוב לעכב.

סימן תנב [שעב]

תנופות. יתברך שם יוצרנו נצח צוה לעשות תנופה, כהני דתן במנחות פ' כל המנחות באות מצה [ס"ז א'] ואלו טעונים תנופה לוג שמן של מצורע ואשמו והבכורים כדברי ר"א בן יעקב ואימורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהן אחד נשים (א) ואחד אנשים בישראל אבל לא באהרים ושתי הלחם ושני כבשי עצרת כיצד הוא עושה נותן שתי הלחם על שתי כבשים ומניח שתי ידיו מלמטה ומוליך ומביא ומעלה ומוריד שנאמר אשר הונף ואשר הורם התנופה היתה במוח הגשה במערב ומנחת העומר ומנחת קנאות טעונות תנופה. מנא הני מילי בלוג שמן של מצורע ואשמו [דכתיב כפ' זאת תהיה [ויקרא י"ד י"ג]. ולקח הכהן את הכבש האחד והקריב אותו לאשם ואת לוג השמן והניף אותם תנופה לפני ה' ואתניא בת"כ ומייתי לה במנחות והניף אותם תנופה מלמד שטעונים תנופה כאחד ומניין שאם הניף זה בעצמו וזה בעצמו שיציא

תועפות ראם

[illegible]

(א) אחד נשים ואחד אנשים לפניהם הניביתא דהיפך אחד אנשים ואחד נשים וכו' כפרש"י שם ס"ה א' במשנה אחד שלמי אנשים ואחד שלמי נשים וק"ל דשם צ"ע כ' רש"י ב"ה מ"ה קאמר דישא קתני אחד נשים ואחד אנשים והוא כגו' רבינו הר"ם ועיין פסחים פ"ה א' תור"ה אחד וחבשים ז"ב ב' תור"ה א"ה ומש"כ התוס' דפסחים שם דהויא דליכא פלוגתא דרך לזכיר הפסוק קודם ור"ל אם דעת החולק מברר מקודם וכהגרס"ש בפסחים ק"ה ב' תור"ה אחד אינו אלא כשאמרו בלשון אחד כו' ואחד כו' משא"כ בלא"ה דבשבת

520 ספר עמוד ז איסורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים

ת"ל והקריב אותו לאשם והניף (ב) יכול יניף ויחזור ויניף ת"ל תנופה ולא תנופות לפני ה' במזרח. והבכורים כדברי ראב"י דתניא ולקח הכהן המנא מידך לימד על הבכורים שמעונים תנופה דברי ראב"י מ"ט דראב"י נמר יד יד משלמים כתיב הכא ולקח הכהן המנא מידך וכתיב תתם ידיו תביאנה מה כאן כהן דכתיב ולקח הכהן אף לחלן כהן מה לחלן בעלים אף כאן בעלים הא כיצד מכנים ידו תחת [ידי] הבעלים ומניף פי' (ג) תחת יד בעלים כדתנן בביכורים [פ"ג מ"ז] הבעלים אוהזים בשפתות הסל וכהן מכנים ידו תחת הסל ומניף אבל אינו אומר שיתן הכהן ידו תחת הבעלים ממש דא"כ הוי חציצה בין ידו לסל ואמרין במנחות בפ' שתי מדות [ז"ד ב'] דאין תנופה בחבורים פי' בקרבן שנתחברו עליו רבים משום דלא אפשר למניף כולו בהדי הדדי הוי ליה חציצה אלטא חציצה פוסלת בתנופות. אימורי שלמי יחיד דכתיב [ויקרא י' ז'] את החלב על החזה וביאנו להניף וגו' (ד) וחזה ושוק שלהם דכתיב בחזה ושוק של שלמים בפ' צו את אהרן את חזה התנופה ואת שוק התרומה ותניא בכל המנחות באות מצה [פ"ב ב'] כיצד עושה מניח אימורים על פס יד בעלים וחזה ושוק עליהם מכנים ידו תחת יד בעלים ומניף (ה) תחת יד בעלים פי' סמוך להם. ושתי הלחם ושתי כבשי עצרת המובאים בחג השבועות דכתיב בפ' אמור אל הכהנים ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתיים שני עשרונים וכתיב ועשיתם שעיר עזים אחד להמאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים וכתיב והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה לפני ה' על שני כבשים ותניא בפרק כל המנחות באות [פ"ב ב'] והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה יכול יניח כבשים על הלחם ת"ל על שני כבשים אי על שני כבשים יכול לחם על גבי כבשים ת"ל על לחם הבכורים נשתקל הכתוב ואינו יודע אם לחם על גבי כבשים אם כבשים על גבי לחם מה מצינו בכל מקום לחם למעלה אף כאן לחם למעלה היכא אמר רב פפא במילואים ר' יוסי בן המשולם אומר כבשים למעלה ומה אני מקיים על שני כבשים להוציא שבעה חנוניא בן הכינאי אומר שתי הלחם בין יריכותיהם של כבשים ומניף ונמצא שמקיים שני מקראות הללו לחם על גבי כבשים וכבשים על גבי לחם אמר רבי לפני כבש ודם אינם עושין כן לפני מלכי המלכים הקב"ה עושין אלא מניח זה בצד זה ומניף והא בעינן על [רבי] למעמיה דאמר על בפסוק. מנחת העומר דכתיב בפ' אמור אל הכהנים והניף את העומר לפני ה' לרצונכם. מנחת קנאות היא מנחת סומה כתיב בה בפ' נשא ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאות והניף את המנחה לפני ה' ותניא בסוטה פ"ג [י"ט ב'] היה נוטל את מנחתה מתוך כפיפה מצרית ונותנה לכלי שרת ונותנה על ידה וכהן מכנים ידו תחת ידה ומניפה (ו) תנופה בכהן בהדיא כתיב ולקח הכהן והניף בבעלים אתיא יד יד משלמים ובשלמים כבר פירשנוהו למעלה.

סימן תנג [שענ]

הגשות. צוה הב"ה מצות הגשה בתני דתנן במנחות פרק כל המנחות באות מצה [פ"ב ב'] ואלו מעונות הגשה מנחת סולת ומחבת והמרחשת והחלות והרקינים ומנחת כהנים ומנחת כהן משונה ומנחת עובדי כוכבים ומנחת נשים ומנחת חומא ר' שמעון אומר מנחת העומר ומנחת חומא (א) ומנחת כהן משונה ומנחת כהנים אין להם הגשה מפני שאין להם קמיצה וכל שאין להם קמיצה אין להם הגשה ומנלן הגשה בכל הני דתניא בפרק כל המנחות באות מצה אילו נאמר ותבאת את אשר יעשה מאלה לה' והקריבה אל

חועפות ראם

נ"ז ב' תני דבריהם חוסי אמר חולצין וחוסי שער אין חולצין ר"ל של זמר ושל שער אין חולצין ולפי דה"ס הו"ל נר"י החולק על דה"ק שקודם לדבריו להזכיר הפסוק קודם דהיינו חוסי שער שאין חולצין אף לת"ק אע"כ כנ"ל. (ב) והניף. בנדפס ליתא תיבת והניף וכן בת"כ ליתא ועיי"ש בפ' התו"ס דביאור דרשם הוא מדמיותר והקריב אותו לאשם אלא ע"כ ללמד טעם נס אם הניף אותו צ"ל חולס בנמרה ליתא כמשכ"ר כהן ועיי"ש בפרש"י שכ' ת"ל והקריב אותו לאשם ואת לוג השמן והניף. דמשמע והניף אלוג לחוד קאי עכ"ל רש"י ונראה שכן ה"י נ"י רש"י בנמרה ואת לוג השמן והניף ומש"כ רש"י דמשמע והניף אלוג לחוד קאי י"ל דהיינו מדלג כתיב ולוג השמן וכתיב ואת לוג השמן וע"ד שאלמו בנמרה ב' ב' אתה את ופסקי עיי"ש ועיי"ש שמות ל' י"ט פרש"י ד"ה את ידכס ואת רגליהם ובס"ס ש"ת בית אל הנד"מ ובספר חובת הקודש לנח"י וצח"ס י"ט ב'. (ג) פי' כו' דעת רבינו דעת התוס' במנחות ס"א ב' ד"ה כהן ובסוכה דמ"ז ב' ובקדושין דל"ג ב' לתי' הכ' שהפך מניח ידיו אלל יד בעלים דלא כפרש"י עיי"ן לשון ס"ס רש"י ובהח"ס פ' זו סי' קמ"ה יושב פרש"י עיי"ש ובנדפס חקר פי' תחת יד בעלים. (ד) להניף וגו' יותר נראה דל"ל וגו' להניף ודע דרש"י פי' במנחות ס"א א' במנחה ד"ה ואימורי שלמי יחיד וחזה ושוק כה"ל כתיב כהן שוק התרומה וחזה התנופה על אפי' החלבים יציאו להניף תנופה וגו' (ויקרא י' ט"ז) ורבינו הביא מן המוקדם ומשכ"ל בחזה ושוק שלהם דכתיב את חזה התנופה ואת שוק התרומה וכן שוק התנופה וכן שוק התרומה ש"מ דחזה ושוק בעינן הנפס והרמה ודו"ק. (ה) ומניף פי' תחת יד בעלים סמוך להם כ"כ בנדפס ועיי"ן לשון אות ג'. (ו) ומניפה פי' מניף אותה וגו' הב"ה ומניף והוא ללא טורח. (א) חומא ס"ס ו"ל קוטה ופי' ר"ס מוסיף דגם הני תרתי מנחת העומר ומנחת קוטה בעי הגשה אלל מנחת כהן משנה ומנחת כהנים אין

ספר עמוד איסורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים רסא

הכהן והגוישה אל המזבח הייתי אומר אין לך שטעון הגשה אלא קומץ בלבד ומנין שאר מנחת ת"ל המנחה אין לי אלא מנחת נדבה מנחת חוטא מנין ת"ל את המנחה אחת מנחת חוטא ואחת מנחת נדבה ור' שמעון אומר והבאת לרבות מנחת העומר להגשה וכה"א והבאתם את העומר ראשית קצירכם אל הכהן והקריבה לרבות מנחת פטוה להגשה וכה"א והקריב אותה אל המזבח ומצות הגשה מנישה בקרן מערבית דרומית דכתיב בצו את אהרן וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני ה' אל פני המזבח ותניא במנחות בהקומץ רבה [י"ט ז'] ובסוטה פרק היה מביא [י"ז ז'] לפני ה' יכול כמערב ת"ל אל פני המזבח אי אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל לפני ה' הא כיצד מנישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודו של קרן ודיו קיימת לפני ה' וקיימת לפני המזבח (ב) סוכר כולי' מזבח בצפון קאי והכי אמרינן בסוטה נמצא קרן דרומית מערבית כנגד פתחו של היכל וקרינא ביה לפני ה' והכי אמרינן בזבחים פ' קדשי קדשים [י"ח ז'] כהא דכתיב ולקח מלא המחתה נחלי אש מעל המזבח מלפני ה' דלא מיקרו לפני ה' אלא כנגד פתחו של היכל והא דאמרינן ביומא סוף פ' טרף בקלפי [מ"ה ז'] אי כתב רחמנא מלפני ה' הוי אמינא דווקא מלפני ה' אבל מהאי גיסא ומהאי גיסא דארון (ג) לא כתב רחמנא מעל המזבח התם הכי פירושא הוי אמינא דווקא מלפני ה' שצריך לישול נחלים מעל המזבח כנגד הארון שהוא בפנים אבל מהאי גיסא דארון לא כתב רחמנא מעל המזבח להכשיר סוכה (ד) כנגד כל ההיכל ורש"י וצ"ל פירש מהאי גיסא דפתח ההיכל לא קמ"ל מעל המזבח והתניא דזבחים פ' קדשי קדשים קשיא ליה כדפרשינן. ולפני ה' דהגשה אע"ג דליכא רבויא גמירי מלפני ה' דנהלים להכשיר כנגד כל פתח ההיכל והא דכתיב ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה' (ה) ההוא לפני ה' למעוטי במה אתא דאין צפונה בבמה ולא להצריך כנגד פתחו של היכל ..

סימן תנד [ששה]

קמיצות. צוה יוצרנו לקומץ עשר מנחות (א) כדתנן במנחות [פ"ג ז'] אלו מנחות נקמצות ושיריהם לכהן מנחת סלת והמחבת והמרחשת והחלת והרקיקים ומנחת עובדי כוכבים ומנחת נשים ומנחת העומר ומנחת חוטא ומנחת קנאות ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת הקומץ קרב לעצמו והשיריים קרבין לעצמן ואמרינן בגמרא מנלן דכתיבא כתיבי דלא כתיב כתיב בצו את אהרן וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן וכתיב והרים ממנו בקומצו וכתיב זהנותר וגו' ומצות קמיצה בפ"א במנחות [ו' א'] קמין בשמאל פסול בן בתירה אומר יחזיר ויחזור ויקמץ בימין (ב) קמין ועלה בידו צרור או גגיר מלח

הועפות ראם

זהם הגשע ט'. (ב) סוכר בו' תיובת חזינא הכא כד מעיינתו כהיה צרייתא שהניח רבינו דהנה ת"ק אומר מנישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודו של קרן ור"א שם פליג על הת"ק ואמר מנישה לדרומה של קרן ולא בני כנגד חודו ואמר רב אשי בסוטה י"ד ז' קסבר האי תנא כוליה מזבח נזפון קאי ופרש"י האי תנא ר' אלעזר ואילו לרבנן דר"א המזבח ממונע כחמץ העורה זאילו רבינו הכא לא זכר דברי ר"א כלל החולק על הת"ק וכתב סוכר כולי' מזבח נזפון קאי כאלו הת"ק ס"ל כן ולפי הגרסה צריך להניח כאן בדברי רבינו דברי ר' אלעזר שצרייתא שו"א רבינו. סוכר בו' ודע דנגדפס כתוב והיינו קיימת לפני ה' בו' וט"ס הוא וצ"ל ודיו תחת והיינו. (ג) דארון יתח נדפס וכן בגמרא ורבינו הוא שפי' בסמוך כן מהאי גיסא דארון. (ד) סוכה. אינו נזפון ונדפס בני' מזבח והוא הנכון. (ה) ועיין יומא מ"ה ז' תוד"ה ה' ור"איתו כאן להשיר במש"כ התו"ס פ"ב דמנינה מ"ה וצ"ל וכמו סמיכה וסחיסה דא"ל כן ה"ל תוספס והגשה הלך חמי' להו כהדיהו והתפארט ישראל בפס"מ שם אות מ"א תפס עליו מנמרא ערוכה סוסה י"ד ז' דהגשה צריך כן וצאמת כבר קדמו צוה הגרעק"ל בנל"ש שם כ' ז' תוד"ה לקמינה עיי"ש ויפה תי' ע"י צם' חוות קשות ובהנהות מלפס איתן וצם' שם עולם ביאור נס' ויקרא ז' ח' דכוונת התוס' צמנילה לענין שאין כהן משכב קאמרי עיין בדבריהם וזהו כוונת התו"ס ג"כ וא"ש. ור"איתו צם' הר המורה להרמב"ם פ"א מהל' פסח"מ אות י"ג שב' ליישב מה שהעירו התוס' דמנחות ט' ח' ד"ה מקמינה בו' ד"ל לפי שחטופה והגשה לא משכב א"ל דמועיל אח"כ ע"י כהן לכן לא קחשיב עכ"ל וצאמת לפתח"כ צם' שם עולם שם התוס' צמנ"ס תי' כן שם שכ' הכא כד' עבודות שצמנ"ס אירי בו' דר"ל דכד' עבודות מלות כהונה משכבא אפי' דיעבד משא"ל הגשה למקודס ועיי' בתוס' העורה פ' ויקרא דיבורא דלדבס סוף פרש"י ח' שהעיר שם ע"ד הרמב"ם צמנ"ס מהל' פסח"מ ח"א שכ' שם נזפון דיעבד שאם יקח או בלל או פתח או מלה זכ' כשרות ויניקה ובלילה ופתחה ודאי דאפי' לכתחילה כשרות צור עיי"ש וצם' שם עולם שם לא הביאו ובהנהות וחידושים למס' מנחות ז' ח' להרב הגאון מהר"ם ליפמאן דקאפולע צם"ח ד' ווילנא ראש הניח צמ"ע דה"ה דמנינה כהנעק"ל וצאמת לא קשיא כנ"ל :

(א) עשר מנחות. כוונת רבינו למ"ס ר"פ שם כל היכא דתנן עשר תנן וכלשון הכ' שפרש"י במנחות נ"ס ח' וכמש"כ המנ"מ בפ"ג מהל' מעשה הקרבנות ה"י הפירוש הניזון דבברי רב פפא הוא הפירוש השני שכ' רש"י עיי"ש. (ב) בימין. בגמרא שם ד"ו ז' הביאו הגרייתא דת"כ דבן במירא יליף לה מלכת' וקמץ משם ממקום שקמץ כבר ור"איתו בתוס' העורה לה"כ שם שהקשה לכן בתירה מנ"ל דאין קמינה שטוה מזבח עיי"ש תירוץ. והגרסה לי' דליף לה מדלא כתבה התורה הגשה אחר והביאה אל בני אהרן הכהנים דכתיב להלן

מנחת

ספר עמוד זאמורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים

(ג) או קורט של לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול איזהו חסר ואיזהו יתר יתר כל שקומצו מבורץ וחסר קמץ בראשי אצבעותיו (ד) [י"א ח'] כיצד הוא עושה פושט ג' אצבעותיו (ה) על פס ידו וקומץ ריבה שמנה וחסר לבונה (ו) פסול. ותניא בתורת כהנים והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ מלמד שהקמיצה מצות כהונה ותניא מלא קומצו יכול מבורץ פי' גדוש ת"ל בקומצו אי בקומצו יכול בראשי אצבעותיו ת"ל מלא קומצו הא כיצד חופה ג' אצבעותיו על פס ידו וקומץ במחבת ובמרחשת מוחק בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה וזו היא מעבודות קשות שבמקדש ומנלן דקמיצה בימין אמר ר' יורא [ט' ג'] אמר קרא ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה כף זה אינו יודע מה היא כשהוא אומר (ו) ומן השמן יצוק הכהן על כף הכהן השמאלית והוא כל מקום שנאמר כף אינה אלא ימין הא מיבעי ליה לגופיה שמאלית אחרת כתיב ומסיק ד' שמאלית (ה) תרי בעני ותרי בעשיר וכולהו צריכי רבה בר בר חנא אמר מהכא דאמר ר"ל כ"ט שנאמר אצבע או כהונה אינה אלא ימין ובקמיצה כהונה כתיב ותניא מלא קומצו מסלחה ומשמנה יכול מקום הקמיצה יהא סולת והשאר יהא קמח ת"ל מסלחה (ט) אי מסלחה יכול מקום הקמיצה והצדדים

הועפות ראה

במנחת מרחשת והקרינה אל הכהן והניסה אל המנחה והרים הכהן וגו' ש"מ דמש"ס לא כתבה התורה כאן דין להגשה כדי ללמד לנו דקמיצת הכהן יכול להיות ג' כ" ממקום יסוד עומד שם להביא המנחה אל בני אהרן הכהנים חס"ס והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ יגו' דהיינו ממקום שרגלי הור עומדות ומדכתיב "מש" יליף בן בתירה ממקום שקמץ ככר. (ג) או גרגיר מלח. עיין בגמרא י"א ח' דעביר גריבולא לכל הני ואמרו שם ולי תנא מלח דלא איקבע בברי מנחה מעיקרא ותמידי על הגאון הר"פ הלוי בס' פנים יפות של' ציוקרא ב' ד' דמלח ניתן בו קודם הקמיצה דהיינו בשעת גיבול כדתנן אס קמץ ועלה בידו גרגיר מלח פסול משמע דמלח דק היתום בשעת גיבול אף דע"ס אין הקומץ בשלימות מ"מ מנחה צדך לכך הולך לכתוב במנחה כפי' עכ"ל ולפלא שפירש במנחות. כ' ח' וכת"ב שאין מנחה כולה טעונה מלח והוא צדדו דבריו רבינו לעיל סי' תנ"א ומ"ס במשנה ועלה בידו גרגיר מלח ר"ל שגרגיר מלח נפל במנחה ע"פ מקרא דומיא דגרגיר. וכת"ב כ' בס' שם עולם להשיג על מהר"א ז"ל צ"פ זו (ו' ח') שה"ר ממשנתיו שהמלח היה ניתן במנחה קודם קמיצה עי"ס. (ד) בראשי אצבעותיו. עיין מנחות י"א ח' ויומא מ"ו ב' דבשי ר"פ קמץ בראשי אצבעותיו מאי ואין זה בראשי אצבעותיו דמתניתין כמ"ס החס' יומא שם והסינוך מ' קס"ו כ' וקמץ מנחה הכהן בראשי אצבעותיו ובודאי אין סוגתו להכר ב' גוויי אלא ר"ל שהקמיצה תהיה בראשי אצבעותיו ונעץ אצבעותיו וסדן ידו בסולת ומציאה על פס ידו כ"ו וז' ע"ל בצינור חוס' העורה דדבריו תמוהין דהו' צ"ל דלא איפשיטא בפ"ק דמנחות קמץ בראשי אצבעותיו מהו ופרש"י ז"ל שהכנים ראשי אצבעותיו בקמח ופס ידו כלפי קמח עכ"ל ולענ"ד נראה דמה שפרש"י בצינור דר"פ היינו כשאנו מכנים אלא ראשי אצבעותיו בקמח וחו' לא וסדן ידו למעלה מן הקמח אלא כיצד שמוכנים כל פס ידו לתוך הקמח וקומץ כמ"ס הק"ס שפיר דמי ודו"ק. (ה) ג' אצבעותיו, לפנינו במשנה הגי' פושט את אצבעותיו כו' וא"כ י"ל שפושט ד' אצבעותיו ועיין בהתורה ויקרא ב' ב' אות ק"ה ובס' שם עולם השי' עליו. (ו) לפנינו במשנה ריבה שמנה חסר שמנה חסר לבונה פסולה ובגדפס כתוב ריבה שמנה והסר שמנה ריבה לבונה וחסר לבונה פסולה ועיין בגמרא עמוד ב' שאמרו ה"א יתיר כשירה ש"מ דמתניתין לא תני בסדיו ריבה לבונה ובס' מנחת בהן במנחות י"א ב' הקשה לפי' הרמב"ם פי"א מהל' פסח"ק דין ס' הו"ל ריבה לבונה כמו ריבה שמנה כיון דכונן אחד לשניה עי"ס וז' בספר הר המרים להרמב"ם שם אות י"ט וכן יש להקשות מהמשנה והבן עכ"ל ור"ל כקושיית המ"ב. (ז) כשה"ל ומן השמן וגו' פסוק זה הוא ציוקרא י"ד כ"ו גבי מלוא ע"י ויגמורא הביאו כשה"ל ולקח הכהן מלוג השמן וגו' והוא שם פסוק ס"ו גבי מלוא עשיר ואין ג"מ בזה כדמסיק ד' שמאלית כתיב אולם טפי הו"ל לרבינו להביא פסוק כ"ו והוא הכהן וגו' אשר על ככו השמאלית והוא השמאלית הד' דלי לאו שמאלית. הד' הו"ל מה כאן שמאלית אף בעלמא שמאלית כמ"ס בגמרא אדרבה כו'. (ח) ד' שמאלית כתיב תרי כו' כ"ל ופי' הגרסא מדברי רבינו לומר זה דר' יורא נשאר קיים וקשה לי דהא במבבבא במנחות י' ח' נדחה אלא דילפינן יד יד ממלוא עי"ס ועיין תשובת הרדב"ז סי' תשי"ב. (ט) ת"ל מסלחה אי מסלחה כו' לפנינו בת"כ הגי' ת"ל מסולת אי מסולת כו' ופי' הגי' שר' רבינו הוא כמ"ס לפנינו דמש"כ מקודם ת"ל מסלחה היינו מדכתיב המ"ס בראש ומ"ס אח"כ ת"ל מסלחה הוא מדכתיב בה"ל בסוף ומש"כ"ר כאן ומשמנה ההא כולה שמן וכ"ה בת"כ הנה בגדפס ליתא וז"ל הגדפס ת"ל מסלחה לריבה שיהא כולה סולת ועוד כתיב ומשמנה לריבה שיהא כולה גלולה בשמן הבא ע"ל המנחה עכ"ל וז"ל הת"כ ומשמנה שיהיה כולה שמן מסלחה ומשמנה שיהיה הסולת גלולה בשמן ע"כ וא"כ דברי הת"כ מובאים בספר גראים למחזה בגדפס איתא סוף דברי הת"כ ובהכתיב" שלפנינו איתא ראש דברי הת"כ ובצינור דברי היראים הגדפס שיהא כולה גלולה בשמן הבא ע"ל המנחה נראה לי דכולה ר"ל כל הקומץ דאינו גלולה במנחה עממה ככר כ' רבינו למעלה סי' תמ"ט דלגילה אינו מעבד אלא שיהא ראוייה לגלול עי"ס אולם גלילה הקומץ בשמן נראה שמעבד כמ"ס בכורה ד' י"ד ב' דברייה וקומץ ממקום שנתרבה שמנה ופרש"י ממקום שהיה נבללת יפה בשמן ואמרו שם בגמרא מנלן דכתיב מסלחה ומשמנה כו' ומבואר בתוספתא פ"ה דמנחות דאם שניה פסול עי"ס חס"ר שיהא כולה פי' כל הקומץ גלולה בשמן הבא ע"ל המנחה והוא לעטובא והוא מ"ס בת"כ ומסלחה ומשמנה שיהא הסולת גלולה בשמן. וכ' בצינור תוספתא העורה אין לפרש דהא קמ"ל דמנחת סולת טעונה גלולה דהא בלא קרא נמי כיון דכתיב גלולה במנחת מאפה ובמנחתה ה"ל לכולהו כו' ע"כ נלע"ד כמו שפרשתי בפי' דהא אחי לאשמעינן שאין מתנדבין סולת בלא שמן אלא שיהיה יחד וכה"ל אמרין במנחות כ"ו ח' הסלת והשמן מעבדים זא"ו כו' וצריכ' פ"ב דסוטה דריש מסלחה ומשמנה שקומץ ממקום שנתרבה שמנה אלא דברייה דהכא לא משמע לישראל דהא אחי לאשמעינן עכ"ל וע"ד רבינו אינו כן אלא דברייה דת"כ אחי

ספר עמוד זאיסורים שאינם נעשים רע לבריות כי אם לשמים יראים רסב

יהא סולת והשאר יהא קמה ת"ל מסלתה תהא כולה סולת ומשמנה תהא כולה שמן .

סימן תנה [שער]

הקמורות . יתברך שם יוצרנו לא הרבה להלאות את עמו ולעבדו (א) צוה להקטיר קומצי מנחות ואיסורי קדשים קלים וקדשי קדשים ועולות וכלולו כתיב והקטיר המנחה דלא כתיב בה והקטיר למדה משאר מנחות כגזירה שוה אי נמי בוי"ו מוסיף על ענין ראשון כאשר פירשתי למעלה בבלילות [סימן תנ"ט] ובצות הקטרה שנותן על האש ועל המזבה ומיד (ב) כשעשן יוצא קיים מצות והקטיר פי' והקטיר והעשן כדכתיב [במשיח י"ט כ"ח] והנה עלה קיפור הארץ כקיפור הכבשן .

תועפות ראם

אחי לאשמעין הויה דסופה שחא הסולת כלולה בשמן במקום שקומץ והוא לעיכובא אע"ג דלילה כל העשרון סולת אינו לעיכובא ועיין ויקרא ו' ח' בפרש"י ד"ה מוקלת המנחה ומשמנה ובפנים יפות שם ודע דבה"ל ריש סי' ע"א הני' וקומץ ממוקס שנתערבה שמה : (א) ולעבדו . כדכפס ליה ולעבדו אכל בלחם נ"י הכח"י נכונה עפ"י לשון הכתוב (ושע' מ"ג כ"ג) לא העבדתיך במנחה ולא הונחתיך בלבונה , וזש"ר יתברך שם יוצרנו לא הרבה להלאות את עמו והוא כמשה"כ לא 'הונחתיך בלבונה' , ולעבדו פי' להכבד עליו בעבודה קשה והוא לא מרובה , וזש"ר לא העבדתיך במנחה , וזה להקטיר קומצי מנחות כו' פי' דבר מועט וכמ"ס בפסיקתא רבתי פכ"ט לא הונחתיך בלבונה לא אמרתי לכם שתינו מביאים קטירים של לבונה אלא קומץ כו' לא קנית לי כסף קנה לא אמרתי לכם שתינו מביאים קטירים של קטורת אלא פרס שחרית ופרס ערבית ע"כ וכן אמרו במדרש שו"ט ע' ז"א א"ל הקב"ה חידך לא כמו שאתה סבור אני מצקם מהם אלא את הכנס אחד תעשה בבקר וכו' במדרש אגדה תולדות מהרש"ב ויטען תרנ"ד פי' כי תשא ומיהרש"ב הוסיף שם דברים כמו שהוא בפסיקתא שם פט"ו אלא ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' וגו' ולא שנים צבת אחת אלא אחת בשחרית ואחד בין הערבים . ובאמת מזה הלשון בפסיקתא כ' הקנאת סופרים לשה"מ להרמב"ם סוף פרק ט' להביא רא' דהקנאת צ' תמידין כל יום למנות עשה אחת תחשב בהרמב"ם מ"ע ט' עי"ל וא"כ אין להניח ביתר המקומות כלשון הפסיקתא דהא לענין קטרת לא אמרו כן אף בלשון הפסיקתא עמ"ס כנ"ל וכן אמרו במדרש אגדה שם פ' צמר (כ"ה ו') ראה כשנותן הקב"ה לישראל מותן דבר בלי קצבה וכששאל מהם אינו שואל כ"א מעט מן המעט כו' ומן האלן לא שאל כ"א הכנס האחד תעשה בבקר ואת הכנס השני תעשה בין הערבים ועיין מש"כ לעיל סי' רע"ט . (ב) ומיד כשעשן יוצא קיים מצות והקטיר כו' , הנה הפנים יפות צפ"י ויקרא א' ז' ו' ח' וז' וז' דכתיב אח"כ [שם פסוק ע'] והקטיר הכהן את הכל המנחה נראה דהיינו שהיה נרדף להפך ציטורא עד שגשפרו כל האברים לדשן כמ"ס הרמב"ן שם עכ"ל ח"ו הרמב"ן שם סוף פסוק ו' והכוונה שמה הכתוב בצברים לומר וערכו על האש והקטיר . ללמד שאתה שיוסדר על האש לא יניחם עד שיבער בהם האש ויחלל אותם ותעלה מהם הקטורת עכ"ל והי' מפרש הפנים יפות שוונות הרמב"ן שהוא מזהב צקס ועשה העולה הקיפור והיינו הפוך ציטורא כי הפך ציטורא מסבב העלאת הקיפור כמשמעות לשון והקטיר אולם בספר שם עולם סדר ויקרא שם ד"ה והקטיר כ' ע"ד הרמב"ן צוה"ל לא יניחם משמע שאינו מזהב כ"א שלא יניחם ויך אכל אינו מזהב לעשות שום מעשה כו' מזה רא' לדברי המל"מ פ"ו מהלי תו"מ ה"א שכ' דאין שום חיוב להפך ציטורא כדי לקרב העבודה כו' שלא מלאהי בשום מקום חיוב לזה כו' עכ"ל וכן הוא מתבאר מדברי רבינו הירושלמי כאן שכ' ומצות הקטרה שנותן על האש ועל המזבה ומיד כשעשן יוצא קיים מצות והקטיר כו' . והנה במנחות כ"ו ב' ס"ל לר' יוחנן משתנית צו האור ברובו של קומץ מתיר שיריים בצליה ועממא דאמר קרא והנה עלה קיפור הארץ כקיפור הכבשן אין כבשן מעלה קיפור עד שתצית האור ברובו ופרש"י ובקומץ נמי כתיב והקטיר הלכך בעינן קיפור וא"כ רבינו שאמר ומיד כשעשן יוצא קיים מצות והקטיר ומייתי להדין קרא והנה עלה קיפור וגו' לכאורה נראה דהיינו נמי משתנית צו האור ברובו אז קיים מצות והקטיר . אולם לשון ומיד שאמר רבינו אינו מדוקדק לפי"ו וז"ל שאמר ומיד כו' פי' אפי' לא הפך ציטורא וכנ"ל ועי"ל צנמרא דמנחות כ"ו ב' כאן לקטות כאן להתיר וא"כ אפשר דלענין מצות והקטיר קיים משמשה צו האור דומיא דלקטות . וז"ל . וראיתי ביס"ע למנחות שם שכ' דבריושלמי יומא פ"ב ה"א ס"ל לר' חנינא דאפילו הפריחתו הרוח ניתנים השירים ומשמע דלא ציי"ג כ' משלה צו האור רק שנתנו ע"ג האשים עכ"ל ח"ו הירושלמי שם דא"ר חנינא קומץ שנתנו ע"ג האשים והפריחתו הרוח בפריחה האחרונה נתכפרו הבעלים ויאלו השירים ידי משיכה ואינו מציין תיבות אלו בפריחה האחרונה והלא בנתינת ע"ג האשים נתכפרו הבעלים לר"ח והי' נראה ציינו דל"ל בפריחה הא' נתכפרו הבעלים כו' ופי' בפרידה הא' היינו בפרידה הראשונה שמשלה האור במקטור נתכפרו הבעלים והוא ממש כמו שאמר ר' חנינא בבבלי מנחות כ"ו ב' משמלה צו האור ופרש"י במקטור , ונשתבש בפרידה הא' לפריחה האחרונה . ומי"ס בתוספתא דבזחים פ"ט הקומץ שנתנו ע"ג האשים שיריו מותרין אימורין שנתנו ע"ג האשים הבשר מותר אין ענין לפלוגתא ר"ח ור"י דמנחות דהתוספתא ה"ק כ"ו שלא נתן הקומץ ע"ג האשים וכן האימורין ע"ג האשים לא מיתאכלי שירי מנחות והבשר חו"ס הקומץ שנתנו ע"ג האשים דוקא שיריו מותרין אימורין שנתנו ע"ג האשים דוקא הבשר מותר מיהו כשנתנו ע"ג האשים עדיין נרדף להמתין לאכול השירים לכל מר כדאית ליה דהיינו ר"ח ור"י וכמ"ס בסוטה פ"ו א' עמ"ס צברייתא וזתנו ע"ג האשים קרב הקומץ שירי' נאכלין לומר כדאית ליה וזמ"ר כדאית ליה עי"ל בפריש"י , ועיין בפני משה שפי' בפריחה האחרונה דר"ל כדרך הפריחה שהוא מעט מעט וא"כ בסוף הפריחה כבר נתכפרו הבעלים עי"ל א"כ גם לפי פירושו אין הכרח למש"כ ה"פ ע' ודוק . והנה הרמב"ם במנין המלות שלו מזה כ"ח כתב להקטיר הקטרת פעמים ביום שנאמר והקטיר עליו אהרן קטרת סמים וע"ר רבינו נכלל זה בשם"כ הקטרות דהיינו ג"כ הקטרת קטורת ואף שלא זכר רבינו כאן ציטורא קטרת סמים ל"ל בה :

ובחזון